

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 12566 (มิถุนายน-มกราคม)

Received: 120/6,2023/ Revised:220/6,2023/ Accepted:290/62023/

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการคัดกรองและ ตรวจสอบผู้โดยสารของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานดอนเมือง

รัฐพล สุวรรณรัฐ, อุนิษา เลิศโตมรสกุล*

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: unisa.l@chula.ac.th*

ผู้ประสานงานหลัก*

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการคัดกรองและตรวจสอบผู้โดยสารของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานดอนเมืองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในการป้องกันอาชญากรรมในการคัดกรอง และตรวจสอบผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไทยผ่านท่าอากาศยานดอนเมือง 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดกรอง และตรวจสอบผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไทยผ่านท่าอากาศยานดอนเมืองใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured selection interview) สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานระดับผู้บริหาร ผู้ควบคุมการปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติงานในการคัดกรองและตรวจสอบผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานดอนเมืองที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณผู้โดยสารที่เดินทางเข้ามาในช่วงเวลาชั่วโมงหนาแน่น ทำให้ระบายผู้โดยสารได้ช้า หรือบุคลากรที่มีในหน่วยงานไม่เพียงพอระบบเทคโนโลยีไม่เสถียร เก็บข้อมูลไม่ครบถ้วน เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน เช่น ข้อมูลหมายจับ ข้อมูลประวัติบุคคลพันโทฯ และมีการอัปเดตข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองเป็นไปได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสนามบินและในหลายพื้นที่ต้องปฏิบัติ หน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งมีความจำเป็นต้องประสานตรวจสอบข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ จึงควรมีช่องทางกลางในการประสานงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิด และสามารถติดต่อสอบถามได้ตลอด 24 ชั่วโมง

คำสำคัญ: ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง, การป้องกันอาชญากรรม, การคัดกรอง, ท่าอากาศยานดอนเมือง

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 12566 (มิถุนายน-มกราคม)

Received: 120/6,2023/ Revised:220/6,2023/ Accepted:290/62023/

Problems, Obstacles and Guidelines for Improving the Efficiency of Screening and Inspecting Passengers of the Immigration Police at Don Mueang Airport

RattaponSuwannarat,UnisaLerdtomornsakul*

Faculty of Political Science,Chulalongkorn University

E-mail: unisa.l@chula.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

A study of problems, obstacles and guidelines for developing operational efficiency in screening and inspecting passengers of the immigration police at Don Mueang Airport. Objectives: 1) to study the problems and obstacles of the immigration police in crime prevention in screening; and check passengers entering Thailand through Don Mueang Airport 2) To suggest ways to increase efficiency in screening and inspecting passengers arriving in Thailand through Don Mueang Airport using in-depth interview using a semi-structured interview. (semi-structured selection interview) to interview executive level practitioners practice supervisor and workers in the screening and inspection of passengers at Don Mueang Airport who provided important information, amounting to 12 people. The volume of passengers arriving during peak hours Causing passengers to drain slowly or insufficient personnel in the department, unstable technology system incomplete data collection, etc.

Guidelines for improving operational efficiency should link databases of related agencies together, such as information on arrest warrants. Personal background information And various information is updated regularly so that immigration officers can check accurately and quickly. because immigration officials who perform duties in airports and in many areas have to perform duties 24 hours a day, which is always necessary to coordinate and check information with relevant agencies Therefore, there should be a central channel for coordination between agencies that are closely related. and can be contacted 24 hours a day

Keywords: Immigration Police Officer, Crime Prevention, Screening, Don Mueang International Airport

บทนำ

ตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบัน การเดินทางมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากมนุษย์มีการรวมกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ คบค้าสมาคมระหว่างผู้คนที่ผู้คน ผู้คนจึงใช้วิธีการเดินทางระหว่างสถานที่หนึ่ง ไปยังสถานที่หนึ่ง โดยการเดินเท้า พัฒนาและวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น พัฒนาสิ่งประดิษฐ์ที่มีเครื่องยนต์ กลายเป็นเดินทางโดยรถยนต์ เรือ และเครื่องบิน เพื่อบรรลุผลของแต่ละปัจเจกบุคคลในการเดินทาง ทั้งในทางการท่องเที่ยว ติดต่อประสานงาน รวมถึงประกอบธุรกิจ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางของแต่ละบุคคล จึงหันมาใช้ในการเดินทางทางอากาศเพื่อความรวดเร็วและประหยัดเวลาในการเดินทาง เนื่องจากเวลาเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการเดินทางทางอากาศในสมัยปัจจุบัน มีทั้งความทันสมัย และมีความปลอดภัยมากขึ้น และค่าใช้จ่ายไม่แพงเหมือนสมัยอดีต เพราะทางสายการบินมีการจัดโปรโมชั่น สิทธิพิเศษ ส่วนลดราคา ทำให้ผู้คนเข้ามาใช้บริการในสนามบินมากขึ้น

ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นจุดศูนย์กลางทางการบินในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นจุดเชื่อมโยงการคมนาคมทางอากาศไปยังจุดต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถใช้เป็นจุดเชื่อมต่อในการเดินทางของผู้โดยสารไปยังประเทศต่าง ๆ เพราะบางประเทศไม่มีเที่ยวบิน ๆ ตรง แต่สามารถเปลี่ยนเที่ยวบินที่ไทยไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการจะไปได้ ซึ่งผู้โดยสารที่ต้องการจะมาเปลี่ยนเที่ยวบิน ส่วนมากมาจากประเทศเพื่อนบ้านในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาประเทศไทย อาทิเช่น เดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยว, การเดินทางมาทำงาน หรืออาจมีการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยมีนัยยะแอบแฝง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเข้ามาเพื่อก่ออาชญากรรม หรือเป็นแรงงานการค้ายมนุษย์ ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากผู้โดยสารที่ต้องการเข้ามาในรูปแบบการทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเข้ามาผ่านช่องทางการเข้าเมืองที่ถูกกฎหมายนั้นมีระเบียบขั้นตอนในการจัดทำประวัติวีซ่าและค่าใช้จ่ายที่ใช้จัดทำวีซ่าสูงกว่า จึงเกิดการลักลอบเข้าเมืองโดยผ่านกระบวนการในรูปแบบเข้ามาเป็นการใช้วีซ่าประเภทท่องเที่ยว และเข้ามาทำงานผิดกฎหมาย ซึ่งลดขั้นตอนการจัดทำวีซ่าทำงานและลดค่าใช้จ่ายแทน และอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้โยกย้ายถิ่นเลือกที่จะเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากอาศัยประเทศไทยเป็นประเทศที่สามในการผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วไปยังประเทศใกล้เคียงติดชายแดนไทยเป็นประเทศกลุ่มเป้าหมายเพื่อไปลักลอบทำงานผิดกฎหมาย เช่น เป็นพนักงานในบ่อนคาสิโน คอลเซ็นเตอร์ ใช้แรงงานอื่น ๆ เป็นต้น เนื่องจากประเทศปลายทางไม่มีไฟล์บินโดยสารไป ซึ่งหากสามารถเข้าเมืองมาได้แล้วก็อาศัยการเดินทางโดยรถยนต์หรือรถโดยสารขนาดใหญ่ ออกทางช่องทางตามแนวชายแดนเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยหลบเลี่ยงการตรวจคัดกรองจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง โดยอาศัยช่วงความหนาแน่นของผู้โดยสารในการตรวจคัดกรอง และเจ้าหน้าที่ตรวจคัดกรองไม่ได้มีการสัมภาษณ์ผู้โดยสารโดยละเอียดว่าเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรด้วยวัตถุประสงค์ใด ทำให้ผู้โดยสารดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรและเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม ทั้งนี้จะทำให้ประเทศไทยถูกมองว่าเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลเหล่านั้น ไปกระทำความผิดในดินแดนของประเทศเพื่อนบ้าน¹

จากประเด็นปัญหาและข้อพิจารณาในข้างต้นจะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในส่วนของท่านอากาศยานดอนเมือง มีความสำคัญในการป้องกันและการคัดกรองผู้โดยสารที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งเปรียบเสมือนประตูด่านแรกที่เปิดรับผู้โดยสารเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเพื่อไม่ให้ผู้โดยสารเข้าไปกระทำความผิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีขั้นตอนและกระบวนการการตรวจสอบประวัติบุคคลว่าพบการกระทำความผิด เช่น สแกนลายนิ้วมือ กรอกข้อมูลประวัติบุคคลเพื่อตรวจสอบในระบบ รวมถึงการตรวจสอบเอกสาร อาทิเช่น ตัวเครื่องบินผู้โดยสารขากลับ การจองที่พัก ปัจจัยยังชีพ เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในการป้องกันอาชญากรรมในการคัดกรองและตรวจสอบผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไทยผ่านท่าอากาศยานดอนเมือง
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดกรองและตรวจสอบผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไทยผ่านท่าอากาศยานดอนเมือง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในการ ป้องกันอาชญากรรมในการคัดกรอง และตรวจสอบผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไทยผ่าน ท่าอากาศยานดอนเมือง
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศึกษาในพื้นที่ท่าอากาศยานดอนเมือง
3. ขอบเขตด้านกลุ่มประชากร คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองในท่าอากาศยานดอนเมือง

การทบทวนวรรณกรรม

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง²

สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจะมีการแบ่งกองบังคับการออกเป็น 6 กอง โดยแต่ละกองจะมีอำนาจหน้าที่ไม่เหมือนกัน แต่ทุกกองจะยึดพันธกิจของสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองที่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบหรือคัดกรองผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและอยู่ในประเทศต่อ เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรข้ามชาติ อีกทั้งยังใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการตรวจสอบเพื่อที่จะสามารถคอยให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ ทันสมัย โดยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 1 ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองมีหน้าที่คอยให้บริการ และดำเนินการในเรื่องของการขอยุติในประเทศของคนต่างด้าวที่ต้องการอาศัย หรือประกอบกิจการในประเทศไทย อีกทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองอีกด้วยนอกจากนี้ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองยังต้องปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และอื่น ๆ ซึ่งทางสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะรับผิดชอบภายในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร หรือสถานที่ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการกำหนดไว้
2. กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2 ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจะมีหน้าที่ตรวจบุคคลและยานพาหนะทางอากาศที่มีการเข้า – ออกในประเทศ รวมถึงงานตรวจอนุญาตกลับเข้ามาในประเทศไทยหรือส่งคนไปยังต่างประเทศ โดยตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสนามบินนานาชาติ มีทั้งหมด 5 สนามบิน ได้แก่ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานภูเก็ต และท่าอากาศยานหาดใหญ่
3. กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3 - 6 ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจะได้รับหน้าที่หลัก ๆ ในการให้บริการประชาชน และตรวจสอบผู้ที่เดินทางเข้าออกประเทศไทยโดยมาจากแต่ละภูมิภาค- ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองที่อยู่ในกองเหล่านี้จะมีงานหลักที่เหมือนกัน ได้แก่ งานเกี่ยวกับเอกสาร งานอำนวยความสะดวกต่าง ๆ งานบริการคนต่างด้าว งานตรวจบุคคลและพาหนะ ไปจนถึงงานสืบสวนปราบปรามและส่งกลับประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัตรวิติ ศิริโชค(2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการหลั่งไหลของชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงการกระทำผิด ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่ท่าอากาศยาน ประกอบด้วย การลักลอบขนงาช้าง การลักลอบขนสัตว์ป่า การลักลอบ ขนยาเสพติดการเข้าเมืองที่ ผิดกฎหมายรวมถึงการกระทำที่เป็นการแทรกแซงอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Acts of Unlawful Interference) ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาใช้บริการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีความเชื่อถือและวางใจในมาตรการระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีเนื่องจากมีกฎหมายที่บังคับใช้ กับมาตรการระบบรักษาความปลอดภัยของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิทั้งกฎหมายภายในประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ

อมรพันธุ์ ฉิมอัม และศศิภัทรา ศิริวาท(2562) ได้ศึกษาปัญหาด้านเทคโนโลยีที่ต้องมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ปัญหาด้านข้อมูลกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่เป็นปัจจุบัน และไม่สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองปัญหาด้านการ สื่อสาร ที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองยังขาดความรู้ด้านการสื่อสารภาษาอื่นนอกจากภาษาอังกฤษ

ฐานปี วารินสะดวก(2563) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลของด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยาน ภูเก็ตซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐร่วมกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกัน เพื่อช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในด้านข้อมูลและเพื่อประโยชน์ในป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งการประสานงานในปัจจุบันยังมีปัญหาอุปสรรคของขั้นตอนการได้รับข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มีความสำคัญที่ควรมีการแจ้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกัน อาทิเช่น สถิติ สัญชาติต่าง ๆ เกี่ยวกับนักท่องเที่ยว และข้อมูลสำคัญอื่นที่สามารถใช้ติดตามตัวนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งหาก ข้อมูลดังกล่าวมีการแชร์ร่วมกัน ล้วนจะเกิดประโยชน์ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในการคัดกรองและตรวจสอบผู้โดยสารของตำรวจตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานดอนเมือง

ท่าอากาศยานดอนเมืองได้นำเทคโนโลยีในการตรวจคนเข้าเมืองสำหรับการตรวจคนเข้าเมืองอาจมีรูปแบบและขั้นตอนที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศหรือพื้นที่ เช่น การตรวจสอบบัตรเดินทางหรือเอกสารต่าง ๆ การตรวจสอบเอกสารการทำงานหรือการศึกษา หรือการสแกนลายนิ้วมือเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลต่าง ๆ ในบางกรณีที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การตรวจสอบทางการแพทย์หรือการตรวจสอบความปลอดภัย การตรวจสอบสิ่งกีดขวาง การตรวจสอบความเป็นอันตราย หรือการตรวจสอบสิ่งทีอาจก่อให้เกิดการระบาดของโรค อาจมีการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยในการตรวจสอบ เช่น เครื่องสแกนร่างกาย (body scanner) หรือระบบสแกนหน้า(Facial recognition) เพื่อตรวจสอบความแม่นยำ และสนับสนุนการทำงานตามภารกิจหน้าที่ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีในการตรวจคนเข้าเมืองของท่าอากาศยานดอนเมือง ประกอบด้วย³

1. การใช้เทคโนโลยีช่วยในการตรวจพิสูจน์บุคคลด้วยวิธีการชี้แจงทางชีวภาพ(Biometrics) เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในการตรวจสอบและยืนยันตัวตนของบุคคล โดยวิธีนี้ใช้ลักษณะเฉพาะทางกายภาพหรือเชิงพฤติกรรม ได้แก่ ลายนิ้วมือ สแกนสายตา และรูปหน้า - ลายนิ้วมือ (Fingerprint scanner) ใช้รูปแบบของร่องนิ้วมือในการตรวจสอบและพิสูจน์ตัวตนของบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีลักษณะทางกายภาพของลายนิ้วมือที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน ระบบจะสแกนและวิเคราะห์ลายนิ้วมือเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่ในฐานข้อมูลเพื่อยืนยันตัวตน - สแกนด้วยลายตาใช้การวิเคราะห์ลายตาของ :บุคคล รูปแบบและลักษณะทางกายภาพของลายตาเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกันระหว่างบุคคล ระบบจะสแกนและวิเคราะห์ลายตาเพื่อทำการตรวจสอบและพิสูจน์ตัวตน - รูปหน้า (Facial recognition): ใช้การจดจำและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของใบหน้า โดยระบบสแกนหน้าจะสร้างแบบจำลองของใบหน้าและเปรียบเทียบกับข้อมูลในฐานข้อมูล

2. เครื่องสแกนร่างกาย (Body scanner) เครื่องสแกนร่างกายใช้เทคโนโลยีการสแกนร่างกายเพื่อตรวจจับวัตถุที่อาจเป็นอันตรายหรือสิ่งกีดขวางที่ซ่อนอยู่ใต้เสื้อผ้าหรือภายในกระเป๋าเดินทางของบุคคลที่เข้าเมือง โดยเครื่องสแกนร่างกายสามารถสร้างภาพร่างกายสูงระดับ 3 มิติและตรวจจับวัตถุอย่างรวดเร็ว ซึ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสิ่งทีอาจเป็นอันตรายหรือความเสี่ยงได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ระบบสแกนหน้า (Facial recognition) ระบบสแกนหน้าใช้เทคโนโลยีการรู้จำใบหน้าเพื่อตรวจสอบและระบุตัวตนของบุคคลที่เข้าเมือง โดยระบบสแกนหน้าสามารถสร้างแบบจำลองของใบหน้าและเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลเพื่อระบุคนเข้าเมืองว่าตรงกับบุคคลที่ใดลงทะเบียน

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 12566 (มิถุนายน-มกราคม)

Received: 120/6,2023/ Revised:220/6,2023/ Accepted:290/62023/

มาตรการการรักษาความปลอดภัยของท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย

1. การจัดทำแผนรักษาความปลอดภัยท่าอากาศยาน (Airport Security Program me: AS) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ โปรแกรมการรักษาความปลอดภัย การบินพลเรือนแห่งชาติ / (National Civil Aviation Security Program me : NCASP) ที่จัดทำโดยกรมการบินพลเรือน

2. การจัดให้มีมาตรการการรักษาความปลอดภัยเชิงป้องกัน(Preventive Security Measures) ที่เป็นมาตรฐานมีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการผ่านเข้า-ออก(Measures relating to access control) โดยได้กำหนดพื้นที่ หวงห้ามเพื่อการรักษาความปลอดภัยในเขตท่าอากาศยาน จัดให้มีการออกบัตรรักษาความปลอดภัยบุคคลและยานพาหนะ ที่ได้รับอนุญาตให้ผ่านเข้า ออกพื้นที่หวงห้าม- กำหนดช่องทางผ่านเข้าออก พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ประจำช่องทางเพื่อตรวจสอบการผ่านเข้าออกพื้นที่หวงห้าม-

2.2 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอากาศยาน (Measures relating to air craft) โดย ทอท.มีการติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณแนวรั้วพื้นที่ การบินและจุดจอดอากาศยาน รวมถึงการเฝ้าตรวจตระเวนรักษาความปลอดภัยพื้นที่ท่าอากาศยานที่อากาศยานจอดอยู่ โดยสายตรวจเดินเท้า สายตรวจยานพาหนะ และกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Closed Circuit Television: CCTV) นอกจากนี้ผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Aircraft Operator) สามารถจัดให้มีมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรักษาความปลอดภัยอากาศยานที่จอดอยู่ เช่น การตรวจสอบ ยานพาหนะที่เข้าถึงบริเวณ/ตรวจค้นอากาศยานก่อนออกเดินทาง การควบคุมบุคคล/ที่อากาศยานจอดอยู่ และการควบคุมช่องทางทั้งหมดที่นำไปสู่ภายในอากาศยานที่จอดอยู่ เป็นต้น

2.3 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสารและสัมภาระติดตัว (Measures relating to passenger and their cabin baggage) โดยจัดให้มีการตรวจค้นร่างกายผู้โดยสารด้วยเครื่องตรวจจับโลหะแบบเดินผ่าน เครื่องตรวจจับโลหะแบบมือถือ และ ยกระดับการตรวจค้นผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิด้วยเครื่องตรวจค้นร่างกายแบบFull Body Scanner สำหรับสัมภาระติดตัวของผู้โดยสารจะได้รับการตรวจค้นด้วยเครื่องเอกซเรย์(X-ray) และเครื่องตรวจร่องรอยระเบิด (Explosive Threat Detector: ETD) เพื่อป้องกันการส่งหรือพาวาอาวุธอันตรายไปกับท่าอากาศยาน

2.4 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับสัมภาระบรรทุก (Measures relating to hold baggage) โดยจัดให้มีการตรวจค้นสัมภาระบรรทุก ทุกใบที่จะนำบรรทุกไปกับอากาศยานด้วยเครื่องเอกซเรย์ (X-ray) เครื่องตรวจร่องรอยระเบิด (Explosive Threat Detector: ETD) และยกระดับการตรวจค้นสัมภาระบรรทุก ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยใช้เครื่องเอกซเรย์แบบ Computed Tomography X-ray (CTX) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจวัตถุระเบิด

2.5 มาตรการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สาธารณะ(Measures relating to landside) โดยจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้าน การรักษาความปลอดภัยพื้นที่สาธารณะ การตรวจตระเวนพื้นที่สาธารณะโดยสายตรวจเดินเท้า สายตรวจยานพาหนะ และ กล้องโทรทัศน์วงจรปิดตามวงรอบระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง การประกาศเสียงตามสายแจ้งเตือนไม่ให้ผู้ใช้บริการท่าอากาศยาน วางสิ่งของทิ้งไว้โดยไม่มีผู้ดูแลรวมถึงการจัดเจ้าหน้าที่ทำลายวัตถุระเบิด (Explosive Ordnance Disposal (EOD)officer) พร้อมสุนัขตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด (Canine) ตรวจสอบวัตถุต้องสงสัยที่คาดว่าจะเป็วัตถุระเบิด

2.6 มาตรการสินค้า ไปรษณีย์ภัณฑ์ และสินค้าอื่นๆ (Measures relating to cargo/ mailand other goods) โดยผู้ดำเนินการเดินอากาศจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยโภชนาการ (Catering) ที่จะนำไปกับอากาศยาน จัดให้มีการตรวจค้นสินค้า ทางอากาศ (Air Cargo) และไปรษณีย์ภัณฑ์ (Mail) ที่จะนำไปกับอากาศยานด้วยเครื่องเอกซเรย์ (X-ray) ควบคุมรักษา ความปลอดภัยสิ่งที่ผ่านการตรวจค้นแล้วตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงลำเลียงขึ้นอากาศยานให้พ้นจากการกระทำอันเป็น การแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดทำแผนการรักษาความปลอดภัยให้สอดคล้องกับแผนการรักษาความปลอดภัยของท่าอากาศยาน นอกจากนี้ ทอท. ได้จัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยพื้นที่ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าทางอากาศ ไปรษณีย์ภัณฑ์และโภชนาการ เช่น การควบคุมการผ่านเข้าออก และการตรวจตระเวนพื้นที่ เป็นต้น

3. การจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการรักษาความปลอดภัยท่าอากาศยาน (Aviation Security Quality Control) ตามมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ โดยได้จัดทำแผนควบคุมคุณภาพ การรักษาความปลอดภัยกิจการ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 12566 (มิถุนายน-มกราคม)

Received: 120/6,2023/ Revised:220/6,2023/ Accepted:290/62023/

การบิน ทอท.และมีการดำเนินการฯ โดยจัดให้มีการสำรวจ (Survey) การตรวจสอบ ทั้งระบบ (Audit) การตรวจสอบเฉพาะเรื่อง (Inspection) และการทดสอบ (Test) พร้อมทั้งนำข้อมูลข้อบกพร่องที่ตรวจพบ ไปวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบบูรณาการและต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากการควบคุมคุณภาพที่ ทอท. มีดำเนินการเองแล้วทอท.ยังได้รับการตรวจสอบด้านการรักษาความปลอดภัยจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ผ่านโครงการ Universal Security Audit Programme (USAP) และการตรวจสอบจากกรมการบินพลเรือน

4. การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านข้อมูลข่าวสารและข่าวกรอง โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร (Exchange Information) และประสานหน่วยงานต่างประเทศด้านการรักษาความปลอดภัยกิจการการบิน เช่น หน่วยงานบริหารการรักษาความปลอดภัยการขนส่งแห่งสหรัฐอเมริกา (Transportation Security Administration: TSA) และ หน่วยงาน Office of Transport Security (OTS) ของประเทศออสเตรเลีย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ด้านการรักษาความปลอดภัยกิจการการบินของแต่ละประเทศ

5. การจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยในภาวะฉุกเฉิน ดังนี้

5.1 จัดทำแผนฉุกเฉิน (Emergency Plan) และแผนเผชิญเหตุ (Contingency Plan) ของแต่ละท่าอากาศยานตามมาตรฐาน ขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ รวมทั้งจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนฯ ในระยะเวลาที่องค์การการบินพลเรือนระหว่าง ประเทศกำหนดอย่างต่อเนื่อง เช่นการฝึกซ้อมแผนแบบเต็มรูปแบบ(Full-scale Exercise) การฝึกซ้อมแผนแบบบางส่วน (Partial Exercise) และการฝึกซ้อมแผนแบบสถานการณ์จำลอง (Table-top Exercise)

5.2 จัดทำระดับการเตรียมความพร้อมในการรักษาความปลอดภัยของแต่ละท่าอากาศยานโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับ การเตรียมความพร้อมของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติไม่ว่าจะเป็นการ (.สมช) กำหนดระดับสถานการณ์และหลักการดำเนินงาน โดยใช้การประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด มหาชน, (2556)

บทสรุป

ผลของการเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม

ระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Personal Identification Blacklist Immigration Control System : PIBICS) มาใช้เป็นระบบหลักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยติดตั้งใช้งาน 9 กองบังคับการ ได้แก่ กองบังคับการ อำนวยการ กองบังคับการ ตรวจคนเข้าเมือง 1 – 6 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ตรวจคนเข้าเมือง และตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดต่างๆ โดยในแต่ละระบบงานมีการเชื่อมโยงข้อมูลส่งถึงกันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ตั้งแต่มีการเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร มาใช้บริการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจนถึงเดินทางออกจากราชาอาณาจักร โดยทุกๆ ขั้นตอนจะมีการตรวจสอบบัญชีบุคคลต้องห้ามและเฝ้าดูเพื่อ ความมั่นคง ปลอดภัยของราชอาณาจักร แต่ปัจจุบันสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองไม่ได้ใช้ระบบนี้ในการตรวจอนุญาตบุคคลเข้าและออกราชาอาณาจักรแล้ว

ระบบเทคโนโลยี Biometrics และ PIBICS ช่วยอำนวยความสะดวกในการตรวจอนุญาตได้อย่างมากเนื่องจากมีระบบจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ หากมีผู้โดยการเปลี่ยนหนังสือเดินทางก็สามารถตรวจสอบประวัติการเดินทางย้อนหลังได้ ยังไม่พบปัญหาในการใช้งานของระบบเทคโนโลยี Biometrics และ PIBICS

- 1 การคัดกรองผู้โดยสาร
- 2 ตัวกลับของผู้โดยสารการจองที่พักของผู้โดยสาร
- 3 ตรวจสอบจำนวนเงินของผู้โดยสารพิจารณาการแต่งกาย
- 4 ลักษณะภายนอกของผู้โดยสาร
- 5 ตรวจสอบประวัติข้อมูลเข้า ออก ของผู้โดยสารในระบบเทคโนโลยี-Biometrics
- 6 ตรวจสอบว่าผู้โดยสารมี Blacklist ของผู้โดยสารในระบบเทคโนโลยี Biometrics

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 12566 (มิถุนายน-มกราคม)

Received: 120/6,2023/ Revised:220/6,2023/ Accepted:290/62023/

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรวิดี ศิริโชค. (2561). บทบาทของท่าอากาศยานในการป้องกันการกระทำผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ: ศึกษากรณี ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566, จาก <http://doi.org/10.14457/CU.the.2018.359>
- ชัยญรัตน์ บัวทองจันทร์. (2014). ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองสนามบินสุวรรณภูมิ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ฐาปนี วารินสะอาด. (2563). แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานภูเก็ต ร่วมกับภาคเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาลัษณ์มิตล).
- ท่าอากาศยานดอนเมือง.นายสืบตำรวจสายตรวจคนเข้าเมือง. มีหน้าที่อะไร อยากรู้เป็นต้องทำอย่างไร. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566, จาก <https://www.goventpolice.com/immigration-police/>
- อมรพันธ์ ฉิมอิม และ ศศิภัทรา ศิริวาโท. (2561). การพัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติด้วย มาตรการตรวจคนเข้าเมือง. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566, จาก https://dric.nrct.go.th/Search/Search_Detail/304993